

здатний до творчого уявлення, фантазування, спроможний легко генерувати нові, цікаві ідеї, відходити від традиційних схем, шаблонів у навчанні та вихованні підростаючого покоління, володіє методами та прийомами розвитку фантазії у школярів, а також вміє їх застосовувати, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів.

Список літератури:

1. Альтшуллер Г. Найти идею. Введение в ТРИЗ – теорию решения изобретательских задач / Генрих Альтшуллер. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. – 400 с.
2. Блонский П.П. Избранные педагогические и психологические сочинения: в 2-х т. / П.П. Блонский / [под ред. А.В. Петровского]. – Т. 1. – М.: Педагогика, 1979. – 304 с.
3. Буш Г.О. Основы эвристики для изобретателей. – Ч. 1 / Г.О. Буш. – Рига: Общество «Знание» Латвийской ССР, 1977. – 96 с.
4. Буш Г.О. Основы эвристики для изобретателей. – Ч. 2 / Г.О. Буш. – Рига: Общество «Знание» Латвийской ССР, 1977. – 68 с.
5. Волков И.П. Приобщение школьников к творчеству: Из опыта работы / И.П. Волков. – М.: Просвещение, 1982. – 144 с.
6. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте / Л.С. Выготский. – М.: Просвещение, 1991. – 91 с.
7. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Г.С. Костюк / [за ред. Л. М. Проколіснюк]. – К.: Радянська школа, 1989. – 608 с.
8. Мыслення в діяльності молодших школярів / [за ред. Г.С. Костюка, Г.О. Балла]. – К.: Радянська школа, 1981. – 155 с.
9. Моляко В.А. Творческая конструкторология (пролегомены) / В.А. Моляко. – К.: «Освіта України», 2007. – 388 с.
10. Общая психология: учеб. для пед. ин-тов / [под ред. А.В. Петровского]. – [3-е изд., перераб., доп.]. – М.: Просвещение, 1986. – 464 с.
11. Родари Дж. Грамматика фантазии: введение в искусство придумывания историй / Джанни Родари. – [2-е изд.]. – М.: Прогресс, 1990. – 192 с.
12. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л. Рубинштейн. – СПб.: Питер, 2002. – 720 с.

Якимчук Ю. В.
кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземної філології
Хмельницький національний університет
м. Хмельницький, Україна

ОЧІКУВАЛЬНІ ТА ЦІННІСНІ АСПЕКТИ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ

Модель очікування х цінність передбачає звернення до очікувальних та ціннісних аспектів мотивації студентів. Очікування передбачає впевненість студентів у тому, що вони можуть справитись з певним завданням. Ціннісні аспекти передбачають розуміння студентами причин, навіщо їм потрібно виконувати це завдання.

J. Eccles та A. Wigfield (1985) виділяють три компоненти цінності суб'єктивного завдання: цінність досягнення (важливість досягнення успіху у виконанні завдання

заради підтвердження нашої Я-концепції чи задоволення потреб досягнення, влади, престижу); внутрішня цінність або цінність інтересу (задоволення, яке ми отримуємо від участі у виконанні завдання); цінність корисності (роль, яку може зіграти участь у виконанні завдання для кар'єрного зростання або для досягнення певних цілей) [1].

Беручи до уваги когнітивні аспекти студентської мотивації можна вказати на задоволення досягнення, розуміння чи удосконалення вмінь в межах цінності досягнення, естетичне задоволення від змісту чи умінь в межах внутрішньої цінності та усвідомлення ролі навчання у покращанні якості власного життя або удосконаленні власної особистості в межах цінності корисності.

До недавнього часу дослідження мотивації у педагогічній психології зводились до аспектів очікування (T. Berndt та K. Miller, 1990) [2]. Необхідно було привертати увагу до ціннісних аспектів не тільки, щоб збалансувати рівняння очікування х цінність, але також щоб розширити коло бачення від фокусу на ситуаціях досягнення, які характеризують відносно специфічні цілі, до розглядання якомога ширшого спектру навчальних ситуацій [3]. Принципи, які виводяться з теорії атрибуції (attribution theory), теорії само ефективності (self-efficacy theory) та теорії цілей (goal theory) стосуються головним чином ситуацій досягнення, які спонукають до певної діяльності, яка може бути оцінена крізь призму доволі специфічних критеріїв успіху. Теорія ціннісних аспектів мотивації стосується не тільки ситуацій досягнення, але й самостійного вивчення матеріалу, евристичного навчання, позапрограмних навчальних заходів, читання за інтересами та інших видів діяльності, які пропонують можливість для навчання, а не тільки передбачають успішне виконання певного завдання.

Аспекти очікування характеризують атрибуції, які стосуються виконання (Чи можу я виконати завдання? Чому я успішно впорався із завданням?). Ціннісні аспекти мотивації характеризують атрибуції, що стосуються причин участі у виконанні завдання (Яка користь від виконання цього завдання? Навіщо я його виконую?). Традиційно викладачам радять шукати відповіді на ці запитання, заохочуючи гарне виконання завдання (підхід зовнішньої мотивації) або викладати контент та розробляти види діяльності, які є цікавими для студентів (підхід внутрішньої мотивації).

Список літератури:

1. Eccles J. Teacher expectations and student motivation / Eccles J, Wigfield A. // Teacher expectancies. – Hillsdale, NJ: Erlbaum, 1985. – P. 185–226.
2. Berndt T. Expectancies, values, and achievement in junior high school / T. Berndt, K. Miller // Journal of educational psychology. – 1990. – № 82. – P. 319–326.
3. Brophy J. Motivating students to learn / J. Brophy. – Mahwah, New Jersey; London: Lawrence Erlbaum Associates Publishers, 2004. – 428 p.